

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS
Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Materia: Práctica da conservación activa dos bens pictóricos III

Departamento: Conservación e restauración de pintura

Obrigatoria da especialidade	Curso: 4º pintura	Cuadrimestral	9 ECTS
-------------------------------------	--------------------------	----------------------	---------------

Práctica

Profesora: Andrea Fernández Arcos
afarcos@edu.xunta.es

Horario: 12 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Execución dos tratamentos de conservación - restauración aplicables á pintura sobre táboa, mediante obra real ou, ocasionalmente maquetas. Elaboración de informes.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X4	Determinar os exames ou análises precisos e avaliar os seus resultados.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de prevención, conservación e/ou restauración máis axeitado
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde e a súa aplicación para o restaurador, os bens culturais e o medio
X16	Avaliar a eficacia dos tratamentos realizados.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE PINTURA

EP1	Diagnosticar as alteracións dos bens pictóricos e dos seus materiais constitutivos mediante o seu exame, identificación, análise e valoración.
EP2	Decidir e executar os tratamentos máis adecuados a cada caso, poñendo en práctica os coñecementos, os criterios, os procedementos técnicos e as habilidades e destrezas adquiridas.
EP4	Planificar, documentar e facer o seguimento do proceso de conservación e restauración dos bens pictóricos, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
EP5	Establecer un diálogo interdisciplinario con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concenrente ao patrimonio pictórico.
EP8	Realizar unha análise crítica da metodoloxía, os tratamentos e os materiais empregados e avaliar a eficacia da intervención realizada.
EP10	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento do exercicio profesional.

UNIDADES DIDÁCTICAS

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACIÓN
E RESTAURACIÓN
DE BENS CULTURAIS
DE GALICIA

Ría Xeneral Mar de Ría Xeneral
36002 Pontevedra
escola.conservacion.galicia.edu.xunta.es
http://escolaconservacion.gal

Unidade	Subtemas	% no total da materia
Pintura sobre táboa	Determinación dos materiais e estrutura da pintura sobre táboa	18%
Pintura sobre táboa. Alteracións	Determinación de alteracións do soporte lúneo Determinación de alteracións das capas pictóricas	25%
Pintura sobre táboa. Tratamentos soporte	Desinsectación. Consolidación estrutural	25%
Pintura sobre táboa. Tratamentos capas pictóric	Consolidación, Fixación. Limpezas. Reintegración. Protección	25%
Realización de informes		7%

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Actividades introdutorias	1		1
Prácticas de laboratorio	197		197
Resolución de problemas ou exercicios.	6	4	10
Presentacións/exposicións	6	2	8
Traballos tutelados	6	3	9
Total	216	9	225

METODOLOXIA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia e tomar contacto co alumnado
Prácticas de laboratorio	Traballo individual ou en grupo baixo a supervisión do profesor. O estudante, mediante un exercicio de integración e síntese, terá que por en práctica os coñecementos e competencias adquiridas noutras materias
Resolución de problemas ou exercicios.	O profesor entregará o alumnado diversas pezas para a realización de diagnose e propostas de tratamento
Presentacións/exposicións	O estudante presentará os traballos realizados, explicando os problemas atopados, as solucións aportadas e os resultados obtidos.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo elaborará os informes das pezas tratadas

CURSO ACADÉMICO 2018-2019

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

Método	Criterios	% avaliación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicación dos coñecementos adquiridos. Corrección no desenvolvemento do exercicio.	15%
Informes, memorias de prácticas	Rigor técnico nas propostas de intervención e tratamentos realizados nas obras reais do taller, e asimilación e capacidade de aplicación de conceptos teóricos. Claridade na exposición do informe e concordancia entre o informe escrito e o traballo efectuado no propio taller.	15%
Observación sistemática	Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. Calidade do traballo realizado e iniciativa na busca de solucións	50%
	Responsabilidade. Capacidade de organización. Interese demostrado	20%
Total		100 %

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- Dado o carácter práctico da materia, a asistencia é necesariamente obrigatoria.
- A non asistencia ás clases implicará a imposibilidade do desenvolvemento correcto da materia, repercutindo necesariamente na cualificación e na perda da avaliación que se realiza de modo continuo ao longo do curso.
- Avaliarase así, de forma continuada, o progreso no proceso de aprendizaxe, incluíndo este proceso todos os resultados acadados no traballo de clase (realización de todas as prácticas, exercicios ou traballos dentro do calendario e prazos estipulados), e nos exames propostos ao longo do curso.
- Ao rematar o curso, na convocatoria ordinaria, realizarase un exame final que servirá de recuperación parcial/total segundo as partes non superadas.
- A avaliación ordinaria poderá incluír a realización de probas específicas finais, ademais das probas e procedementos recollidos dentro da aplicación da avaliación continua.
- Os alumnos que acumulen un número de faltas superior ao 25% do total, ou que non teñan entregado no prazo estipulado os traballos requiridos, perderán a avaliación continuada.
- No caso de perda de avaliación na convocatoria ordinaria por causas xustificadas, o departamento poderá establecer, unha vez estudado o caso, a posibilidade de probas alternativas.
- Os alumnos que non a superaran a convocatoria ordinaria ou que perderan a posibilidade de presentarse a esta polas causas anteriormente descritas, terán sempre a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria
- De cara á avaliación extraordinaria o alumno terá que realizar unha proba escrita sobre diagnose e/ou proposta de tratamento dunha ou varias pezas, para avaliar o seu grao de competencia e, unha vez superada esta, unha proba práctica da materia.

XUNTA DE GALICIA

**CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA**
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

ESCOLA SUPERIOR
DE CONSERVACION
E RESTAURACION
DE BENS CULTURAIS
DE GALICIA

Rúa Xeneral Marqués de Valdeparadise 1
36002 Pontevedra
escola.conservacion.galicia.edu.xunta.es
<http://escolaconservacion.gal>

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecese atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías docentes desenvolveranse previa cita co profesor.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- AAVV: **“LORENZO MONACO TECNICA E RESTAURO**. Ed. Edizioni Firenze98.
- AAVV: **“PETER PAUL RUBENS’S ELEVATION OF THE CROSS: STUDY, EXAMINATION AND TRATAMENT”**. IRPA Bulletin. N° XXIV-1992. Bruxelles.
- AAVV: **“THE STRUCTURAL CONSERVATION OF PANEL PAINTINGS”** Ed.GCI 98
- Gómez Rodrigo, M: **“LAS PINTURAS QUEMADAS DE LA CATEDRAL DE VALENCIA”**. Ed Generalitat valenciana, 2001